UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Episcopis & cleri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

directas.in clem.per literas.de preben.⁊ ibi Imol.an motus pro-
prius ampliet gratiam, vide etiam gl.in ver.validam.⁊ gl.fi.in cle.
ſi Romanus.de preben. Et an motus proprius tollat inhabilita-
tem,⁊ an inducat diſpenſationem,vide Imo.in cle.ij.de rer.permu.
in notabilibus.Et an conceſſio motu proprio ſit latiſſime interpre-
tanda,⁊ vide do. Anto.⁊ do.Abb.in c.cum noſtris.de conceſ.preb.
Et an motus proprius firmet gratiam contra preſumptam volun-
tatem precedẽtis, vide late in c.j.de fil.preſbyter.in vj.⁊ in c.ſi pro-
pter.⁊ in c.quamuis.de reſcrip.eo.lib.qui dicit,quod vbi eſt motus
proprius, non requiritur ſpecialis derogatio. Et quando motus
proprius tollat vitium ſurreptionis ⁊ etiã inhabilitatis , vide tex.
gl.⁊ doct.d.cle.ſi Romanus.de preben.⁊ dicit Bal.⁊ Ang.in l.ij.in
princip.de quadri.preſcrip.quod motus proprius operatur idem
quod clauſula, non obſtante. Item operatur, quod valeat reſcri-
ptum quod alias a parte non poterat impetrari. ſecundum Bal.
in l.fin.ↄ.ſenten.reſcin.non poſſ. Et quando motus proprius tollit
vitium ſurreptionis,⁊ firmet gratiã,vide Bal.in l.fi.ↄ.de cri.ſacri.⁊
dicit Bald.in l.imperialis.§.ſi miles.ↄ.de nupt.quod motus pro-
prius principis errantis non facit valere priuilegium.argu.l.qui-
dam cõſulebant.de re iud.⁊ quando preſumatur motus proprius,
vide ſing.Bal.in l.nec damnoſa.C.de precib.imper.offer. ¶ Adde
de clauſula,motu proprio,vltra Fel.in c.ceterum.⁊ in c.ſi quando.
⁊ in c.ad aures.de reſcrip.Pau.de Caſt.conſi.cclxxx.⁊ Rom.conſi.
cccxxvij.⁊ inquantum Bartol.loquitur de eccleſia Nouantulana,
opp.⁊ dicit not.perpetuo.adde quod Bald.contra quia illud pri-
uilegium eſt conceſſum Deo, ⁊ contra Deum non debet fieri re-
torquutio.⁊ hoc dicit Pau.de Caſt.eſſe tutius.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Contra eccleſiam.De hac queſt.per Panor.in c.in preſentia.de probat.

e ALEX. ¶ In ciuitate. Et de preſcri.contra ciuitatem vide Bal. in l.ij.C.ne rei do.vel templ.in l.ij.C.communia de vſucap.

f POMA. ¶ Ex identitate rationis. Vide Panormit.conſil.xxix. volu.ij.⁊ in conſi.xj.in j.dubio.eo.volu.⁊ Feli.in c.tranſlato.de conſtitu.Cepol.conſi.lxxij.⁊ conſi.lxxiij.⁊ Bart.conſil.ij.⁊ Barb.conſi. xix.vol.j.Roma.conſi.cl.⁊ Imol.conſi.lxiiij.⁊ vide Alex.conſil.cxlj. vola.ij.⁊ ſeq.⁊ omnino Anch.vbi declarat,conſil.xciij.⁊ vide etiam Iaſ.in l.poſth.ↄ.de contratab.⁊ Anna.xxvij.⁊ xxx.⁊ lxiiij.Anch.in c.canonum ſtatuta.de conſtit.⁊ Panormit.in d.c.tranſlato.⁊ Are. conſil.xxvij.⁊ Panormit.in cap.fina.de reſcript.⁊ Capram conſil. dcccclxxxix.alias xcviij.⁊ Aret.clx.⁊ clxij.⁊ Iaſ.in l.j.ↄ.qui admit. ⁊ in l.emancipata.eod.tit.

g POMA. ¶ Preſcriptiones. Vide Panor. conſil.xxxij.in iij.dubio,vol.j.⁊ Fel.in c.j.in ver.dum ſolenniter.de reſcrip.⁊ Rom.conſ. cxxxij.⁊ conſil.clxvj.⁊ ccccvij.vbi ponit etiam quo tempore debeat peti iſta reſtitutio.⁊ Alex.lxxxj.vol.v.⁊ Socinum cclxvj.

h ALEX. ¶ Reſtitui eccleſie. Sed circa iſtam materiam dubitatur an valeat priuilegium cõceſſum eccleſie ne ſibi poſſit obijci niſi preſcriptio centum annorum ab alia eccleſia,vide Bart.poſt gloſ. in l.ſi vnus.§.pactus.in fin.de pact.⁊ quod not. Cyn.hic in vltima queſtio.⁊ Bart.ſ.proxi.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Intra quadriennium.Et illud quadriennium non currit probabiliter ignoranti.ita ſing.Bal.in l.falſam.C.ſi ex falſo inſtru.quem refert ⁊ ſequitur Alex.conſ.cxlvj.inc. videtur inſpectis.⁊ conſ.ccxxxj.inci. viſo pũcto ⁊ inſtrumentis. idẽ tenet Card.Florenti.in cle.j.de in integ.reſti.Paul.de Ca.in l.fi. C. de dol.⁊ Panor.conſi.xxxij.in vlt.colum.

i ALEX. ¶ Succeſſit priuato. An priuilegiatus ſuccedens non priuilegiato vtatur ſuo priuilegio,vide do.Ant.in c.quia V.de iudic.in verſi.venio ad vltimum.⁊ ideo fiſcus ſuccedens priuato vtitur iure priuati.ſed Bal.in rub.ↄ.de priui.fiſci.⁊ tex.in l.cum quidã. §.fiſcus.de vſu.circa fi.limita.no.per Bar.hic ſecundum eleganter notata in l.ſi filius.§.in hac.ver.omnino vide de verb.oblig.

k POMA. ¶ Hic eſt caſus. Vide Alex.in ſimili in l.procurator.ↄ. de edend.⁊ Panormit.conſi.xiiij.vol.ij.⁊ Gemi.in cap.j.§.j.de iure patro.in vj.

De epiſcopis & clericis. Rubr. VI.

Continuatio patet. Vidiſtis ſ.de eccleſijs, ſequitur modo videre de rectoribus earum,⁊c.

LEX II.

1 ☞ Priuilegium quod habent filij clericorum,illud habent etiam mortuis parentibus,remiſſiue.

a **OMnis.** [a] Per iſtam l.cum gloſſ.videtur quod priuilegium quod habent filij clericorum, quod † illud non habent, niſi viuis parentibus.
1 De hoc dicam ↄ.de iniu.l.fin.⁊ vide gl.que incipit,ante concepti.⁊ notabis eam bene.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Omnis. Not.hanc l. volentem quod conceſſa clericis intelligantur conceſſa eorum liberis ⁊ miniſtris,que multum facit pro not.per gloſſ.in l.reſtituende.in verbo, priuate.ↄ.de aduoc.diuer.iudic.intelligit Roge.in l.ſi finita.§.ſi de vectigalibus,vbi refert Alexand.habere locum in beneficijs, ſecus in priuilegijs,ff.de damno infecto.

AVTHENT.

1 ☞ Inuadens rem eccleſie poteſt a iudice eccleſiaſtico conueniri.
2 Collecte imponuntur eccleſijs quando predia ſunt tributaria.

a **ITem nulla communitas.** [a]
1 Not.hic caſum † quod ille,qui inuadit rem eccleſie,poteſt conueniri a iudice eccleſiaſtico. Et vide gloſſ.ſuper verbo , ab eccleſia.que incipit , hoc verum ratione. De hoc plene vide extra de foro compet.c.cum ſit generale.Hoc autem intelligo
2 verũ quod nõ poſſunt imponi collecte,†niſi predia ſint tributaria, tunc enim imponuntur predijs,non perſone:vt dixi.ſ.tit.j.l.placet, ⁊ videbitis.ↄ.l.prox.⁊ eſt iſta noua conſtit.Fede.⁊ not.bene eam.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Item nulla communitas. Facit quod not.per Bart. in l.fin.de conſtitut.princip.vbi propter delictum quis perdit priuilegium fiſci.

LEX III.

1 ☞ Clerici pro predijs tributarijs poſſunt cogi ad tributa.

DEijs. Poſſunt ergo clerici pro predijs tributarijs
1 † cogi ad preſtanda tributa.Dicit gloſſ.quod hec lex videtur corrigi per auth.item nulla, quam modo
2 legi,quod non † eſt verum,quia hic loquitur in predijs tributarijs, ⁊ ſic in oneribus realibus, ſed auth.item nulla, in muneribus perſonalibus,ſeu que imponuntur perſone pro rebus vt collecte,vt l. j.§.fin.ff.de mune.⁊ hon.⁊c.

LEX IIII.

OFficiales De hoc habent Canoniſte vnam rubric.extra de obligat.ad ratio.hodie vero quando officialis ſeu curialis efficitur clericus ſeruatur alius ordo,vt in auth.ſed neque.quam ibi vide,⁊c.

LEX V.

a **SI quis non dicam.** [a] Punitur affectus licet nõ ſequatur effectus.hoc dicit breuiter iſta lex, ⁊ vide hic Cyn.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Si quis. Vide Comen.conſ.xcv.ad fi.Vide omnino que ſcripſi ad Bar.in l.ſi is qui cum telo.C.ad l.Cor.de ſic.De pena autem committentis fornicationem cum moniali vide Ioan. de Ana.conſ.j.Item quomodo,⁊ quando puniatur conatus vide tract.per Feli.quem habes poſt tit.de appel.vbi limitat.

AVTHENT.

1 ☞ Teſtis veritatem pro vtraque parte dicere debet.

a **SEd iudex.** [a] Not.tex.ibi que nouerint,⁊ ſic pro
1 † vtraque parte debet dicere veritatem.De iſta materia vide Spec.de teſtib.§.ſequitur.verſi. quid de preſby.⁊ eo.tit.§.j.ver.item excipitur quod eſt monachus.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Sed iudex. Vide doct.in l.ij.de eden.vbi Bal.querit an ſi teſtis volens iurare dicere veritatem pro vtraque parte admittatur,⁊ an probet:videtur dicere quod non.⁊ adde no.in c.fraternitatis.in gloſſ.fin.⁊ de teſt.⁊ dicit Bal.in l.preſbyter.ↄ.eo.quod partes poſſunt remittere. Quis autem debeat ſoluere expenſas teſtium,vide Bald.in l.nimis graue.ↄ.de teſtib. Et de forma iuramenti teſtis. Vide Bald.in l.comparationes.C.de fide inſtrumen. in l.ſi quis in hoc ver.Item no.quod ad hoc poteſt inquiri per officialem,⁊ eius officio nemine poſtulãte,⁊c. quod etiam inuito accuſatore ſecundum Innoc.in c.quia circa fin.de iudi.⁊ poteſt reus puniri quando conſtat de crimine. ¶ Adde, quis debeat ſoluere expenſas teſtium Ang.conſi.ccxl.

LEX VIII.

1 ☞ Falſitas committitur non ſolum dicendo falſum , ſed etiam in tacendo,quod eſt verum.
2 Notarius omittens ponere capitula,⁊ clauſulas debitas in inſtrumento committit falſum.

PResbyteri. Not.ꝙ falſitas cõmittitur non
1 ſolũ in dicẽdo † falſum,ſed etiã
a in tacẽdo[a] quod eſt verũ * quod no.contra teſtes,⁊ no-
* tarios † omittẽtes debita ponere capitula in inſtrumẽ-
2 tis.Facit l.ea que cõmendãdi.§.fi.ff.de cõtrah.emp.⁊ ↄ.ſi cõtra ius vel vti.pu.l.preſcriptione.⁊ no.ↄ.prox.aut.preſbyter.ꝙ vide hic,⁊c.

ADDITIO.

a POMA. ¶ In tacendo.Circa hoc vide vnum not.verbũ Pan.in conſi.xxxiiij.volu.ij.vide etiam vnũ ver.Fel.in c.dilecto.in fi.de teſt.

cog.⁊

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cog. ꝛ in c. j. eo. titu. ꝛ Alex. in l. argentarius. §. fin. ff. de eden. ꝛ Iaſ.
poſt Barb. ꝛ alios in d. l. ſi preſcriptione. in j. no.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Quod eſt verũ. Uide plene de hoc
per Alex. poſt Ang. in l. argentarium. §. cum autem. ff. de edend.

AVTHENT.

PResbiteri. In hac aut. dicitur qualiter preſbi-
teri puniantur de falſo quod no. ꝛc.

AVTHENT.

PResbiterum. Hodie vero alie etates ſunt
cõſtitute, vt extra de etate, ꝛ
qualitate. c. ſi. in clemen.

LEX X.

1 ☞ Iniuria illata clerico eſt crimen publicum.
1 **SI quis.** In hoc. † No. ꝙ iniuria que fit clericis vel
eccleſie põt tanquã publicum crimen ab
omnib. deduci in iudicium. ¶ Item no. ꝙ de hoc põt inq-
2 ri per † officialẽ ex eius officio nemine poſtulante.[a] ¶ No. etiam ꝙ
a quando officialis nõn eſt potens debet potentioris officialis offi
cium ſeu auxilium implorare ſeu inuocare, vt hic videbitis in fin.
¶ Sequitur authen. ſed nouo iure, que aliam penam impõnit ec
cleſijs.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Põſtulante. no. ergo ꝙ propter immanitatẽ delicti ꝛ
ſic ꝙ in atrociõribus põt iudex ex officio ſuo, ꝛ ſic p inquiſitionez
pcedere, licet alias regulariter ſecus. De quo vide Ang. de aret.
in tract. maleficiõrum in gl. hec eſt quedam inquiſitio, ꝛc.

AVTHENT.

SEd Nouo iure. Hec aut. nõ ſummatur, nec aliquid di-
citur per doc. ex qua no. ꝙ litania † non põt fieri ſi-
ne oratione, ꝛ cruce, per conſequens debent interuenire clerici, ꝛ
ſacerdotes.

LEX XI.

1 ☞ Clerici debẽt ordinari in eccleſijs ſecundũ quãtitatẽ reddituũ.
a **IN** Eccleſijs. No. ꝙ pro magnitudine eccleſie,[a] ꝛ ſecun
1 dũ quantitatem † ꝛ menſuram redditus debent cle-
rici in eccleſijs ordinari. De hoc habes rubricã, vt deter-
minatus ſit numerus clericorum, ꝛc.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Magnitudine eccleſie. Ad iſtam l. vide Barb. conſ.
lvij. vol. j. ꝛ in c. cum M. de conſtit. in c. pen. in iij. no. eo. titu.

LEX XII.

1 ☞ Pactum quod liceat ingredi poſſeſſionem propria authorita
te qd exerceatur etiam contra eccleſiam, ſi poſſeſſio ad eã tranſit.
SI quis curialis. No. text. ibi veluti ma-
nu iniecta, mox, ꝛc. hũc
tex. ego allego ꝯ Imm. ad qõnẽ vtrũ pactũ ꝙ liceat ingre-
1 di poſſeſſionẽ ſua authoritate † poſſit exerceri, ſi poſſeſſio ad eccle-
ſiam tranſit. Imm. dicit ꝙ non in c. verũ extra de foro cõp. Ego di-
co contrariũ in repetitione, quam feci in l. creditores. j. de pig. ꝛc.

LEX XVI.

QUiſquis. Uide gl. que incipit ſubrogato. in fi.
ibi, itẽ arg. ꝙ heres aduocati, ꝛc. De
hoc dic vt l. cõtinuus. §. cũ qs. de ver. ob. ꝛ ibi dixi plene.

LEX XX.

SI quis preſbyter Hanc legem vidiſtis
ſ. tit. j. l. ſacroſan. Se-
quitur auth. nunc autem que dicit idẽ quod auth. ingreſſi.
ſ. tit. j. ꝛ fuit ex eodem corpore ſumpta, ꝛc.

LEX XXII.

1 ☞ Sigillo epiſcopi creditur.
2 Clericis peregrinis niſi habeãt teſtimoniũ ſui epiſcopi nõ credit.
a **SI qua.** Per calumniã.[a] No. tex. ibi literis Epiſco-
1 pi. ꝙ creditur ſigillo † epiſcopi. ¶ No. etiam
2 ꝙ non creditur clericis peregrinis, niſi habeant teſtimo-
nium ſui epiſcopi, quod eſt notandum pro clericis delinquenti-
bus, vt glo. dicit, ꝛc.

ADDITIO.

a ¶ Si qua per calumniam. Adde ꝙ Pau. de ca. dicit hanc legem
notandam ꝙ ſi aliquis de longinquis partib. veniens, portet in-
ſtrumẽtum procu. in quo contineatur ꝙ talis conſtituat Titium
procuratorem, ſi ille ſe illum aſſerat, ꝛ aduerſarius neget ꝙ tamẽ
non habet neceſſe ſe illum eſſe probare, allc. pro hoc l. ſi. de pac. cõ
uentis. De quo vide Spe. in tit. de inſtrumen. edi. §. reſtat. ver. ſed
quid ſi producitur.

LEX XXIIII.

1 ☞ Ratum, ꝛ firmum ſi promitto me habiturum, ſi poſt contra ve
nio, ſiue de iure, ſiue de facto, committitur ſtipulatio.
a **SI q** Pauperibus.[a] Hec lex tractat materiam exe-
cutionis vltimarum voluntatũ. Uide tex. ibi ra
tum firmumqꝫ conſiſtit. Dicit gl. ratum. ſ. de iure, firmum,
ſcilicet de facto. ¶ Not. iſtas gl. que ſunt notande, ꝛ neſcio eas ali-
bi. Pone ꝙ promitto ratum, firmumqꝫ habiturũ, ꝛc. tunc ſtipula-
1 tio cõmittitur † ſi veniã contra, de iure ſiue de facto. Sed ſi promit-
b terem ſolum ratum habiturum [b] tunc veniendo contra de facto,
* non committitur * ſtipulatio, vt l. procurator. ff. rem ratam haberi.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Id quod pauperibus. Ad quod licet multum fa-
ueant iura pauperibus, non tamen adeo fauendum eſt, vt diſceda
mus a tramite iuris, ſecundum Ioan. de Ana. conſil. lxviij.
b ALEX. ¶ Habiturum Sed contra has glo. eſt caſus in l. hec ita.
ff. de ſpon. hoc dictum Barto. ſequitur no. Abb. Sicu. in c. Rayn.
de teſt. vbi etiam eſt tex. quod contraueniendo de facto facit inci-
dere in penam. Ad idem l. nuda, de contrahen. ꝛ commit. ſtipul. ꝛ
quod ibi habetur.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Non committitur. Ad hoc vide ple-
ne quod dicit idem Bart. in l. metum. §. volenti. ff. quod met. cauſ.
vbi plene ponit de ſignificatione huius verbi, ratum, ꝛ ibi ſcri-
ptum eſt poſt eum.

LEX XXV.

1 ☞ Omnis iuſſus iudicis dicitur ſententia interlocutoria.
2 Clerici de iure canonico poſſunt iurare, non tamen in manibus
laicis.
a **CUm clericis.** [a] Not. quod omnis iuſſus iu
dicis † dicitur ſententia in-
1 terlocuto. ¶ Secundo not. quod clerici non debent iu-
2 rare, ſed de iure † canonico poſſunt iurare, licet non in
b manibus laici.[b] Super hac l. habetis duas authen. vnam que inci-
pit, ſed hodie, alteram, generaliter.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Cum clericis. Et eſt hic caſus quod quis de-
bet citari de mandato iudicis facit l. ſi. j. de requir. re.
b ALEX. ¶ Manibus laici. de hoc not. in c. j. extra de iur. calum.

AVTHENT.

1 ☞ Clericus conuentus pro rebus eccleſie, nihil debet ſoluere no-
mine ſportularum.
2 Epiſcopus conuentus pro rebus eccleſie, ſi nõ vult per ſe reſpon-
dere, debet conſtituere actorem.
SEd hodie. Not. hic, quod clericus cõuentus
1 pro rebus eccleſie, † non debet ali
quid ſoluere nomine ſportularum, quod eſt notandum
pro ſtatutis huius ciuitatis, quod Epiſcop, ꝛ alij recto
res eccleſiarum litigantes, pro rebus eccleſie, non debent mitte-
re decanum, quod tene menti. ¶ Quero, quando epiſcopus con-
2 uenitur pro † rebus eccleſie, ꝛ non vult reſpondere per ſe, ſed per
alium an debeat conſtituere actorem vel ſyndicum. Dicit gl. quod
actorem, non ſyndicum, quia non eſt vniuerſitas, vt dicit gl. ſed de
3 iure canonico † de nomine iſtorum non curatur, vt extra de procu-
rato. c. petitio.

AVTHENT.

1 ☞ Satiſdatio actoris de qua in hac authen. de conſuetudine non
preſtatur.
2 Iuſta ignorantia excuſat quem a condemnatione expenſarum.
3 Iuramẽtum calumnie, excuſat a temeritate preſumpte calumnie.
non a temeritate.
4 In expenſis quis nõ ſolum condemnatur propter calumniam, ſed
etiam propter temeritatem.
a **GEneraliter.** [a] Iſta eſt bona auth. licet vſus
* eam non ſeruet. * Videas hãc
b aut. que loquitur de ſatiſdatione actoris [b]. ꝛ ita vidi po
ſtulari iſtam ſatiſdatio. nec potuit obtineri, quomã glo.
1 Initit. de ſatiſd. §. ſed hodie. dicit quod † iſte ſatiſdationes de con-
ſuetudine non preſtantur. ꝛ dicit verum. ¶ Quero circa legem no
ſtram, ſi in libello actor ſcribit, prout hic dicitur, an ex tali ſcriptu-
ra aliqua actio oriatur. Hic ſunt due gloſſ. ex quib. hoc colligitur.
Aut interuenit ſimplex ſcriptura ſine promiſſione facta per ſtipu-
lationem, ꝛ tunc oritur, vel officium iudicis, vel condictio ex iſta
authen. Aut interuenit ſtipulatio, ꝛ actori queritur actio vtilis ex
ſtipulatione, que queritur ſibi per officialem. quod eſt notandum.
2 dixi in l. non quaſi. in prin. ff. rem pup. ſal. fo. ¶ Quero vtrum † quis
c propter iuſtam ignorantiam excuſetur [c] ab expenſarum condem-
natione. Et dic quod ſic. Sed vtrum iuramentum calumnie excu-
ſet ab expenſis. Cy. tractat hic Breuiter illud eſt verum, iuramen-
3 tum calumnie † excuſat a temeritate preſumpte calumnie, non au-
tem excuſat a temeritate. Caſus eſt in l. iij. §. j. ff. de iureiu. ꝛ l. j. ſi mu.
ven. no. in poſſ. mitt. poſt prin. ꝛ l. j. §. j. ff. ad Turpil. Sed expenſe ve
4 niunt reficiende, † non ſolum propter calumniam, ſed etiam pro-
pter temeritatem, vt l. eum quem temere. ff. de iudic. ꝛ Inſtitut. de
pen. teme. litig. §. j. ergo, ꝛc.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Generaliter. Hanc aut. põderauit Bal. hic in fi. ꝛ Bal.
in l. ſancimus. C. de verb. ſig. quod in arbitrarijs nõ habent locum

ſatiſdationes de iudicio ſiſti.⁊ iudicato ſoluẽdo,prout in iudicijs
non dantur.
* CLAVD. DE SEISS. ¶Uſus non ſeruet.Dicit tñ Areti.
conſi.cxxxiiij.in fi.ꝙ poſſet quis facere eam obſeruari, qꝛ per non
vſum tollitur.⁊ ad ampliationem huius authent.vide Panoꝛ.in
c.tuas in pꝛin.de dona.inter vir.⁊ vxoꝛ.
b P. PAV.P. ¶Actoꝛis.Quid autem ſi iſta ſatiſ.petatur in caſu
in quo de iure pꝛeſtari debeat,vel ex foꝛma alicuiꝰ ſtatuti:⁊ omit‑
tatur ꝙ per hoc proceſſus non reddatur nullus,vide Cõmẽ.cõſi.
cij.in iij.dubio.⁊ ibi etiam ꝙ debet peti ante litem conteſtatã, vi‑
de Alex.late conſi.xxxvij.in ij.vo.Item qꝺ iſta ſatiſdatio pꝛeſtari
debeat,etiam ſi actoꝛ poſſideat immobilia vide Alexã.in l.de die.
§.qui mulier.in fi.ff.qui ſatiſ.cog.Pondera etiã Pau.de caſt.hic.
Item an iuratoꝛia cautio admittatur vbi pꝛeſtanda eſt fideiuſſio
ex foꝛma ſtatuti,⁊ quedam alia vide per Alex.conſi.lvij.in iij.vol.
⁊ vbi pꝛeſtanda eſt ſatiſd.ex foꝛma ſtatuti,puta in foꝛenſi,ſi nõ pꝛe
ſtetur qꝺ iudicium ſit nullum vide Ar.in c.ij.in iiij.vol.de acc.vbi
etiam ponit qꝺ debet peti.Uide etiam Barb.in conſi.v.in iiij.vo.
quando fuit poſtea pꝛeſtita,quod proceſſus antea factus valide‑
tur,vide omnino de materia Are.in l.ij.in pꝛin.ff.ſo.ma.⁊ ibi alios
moder.vbi habes quãdo admittatur iuratoꝛia cautio ⁊ alia.Itẽ
no.qꝺ iſta iuratoꝛia cautio etiam releuat vbi petitur ſatiſ.in cau‑
ſa reconuentionis,ſed Anto.⁊ Imo.l.cum non facile.ff.ſi cui plus
quam per leg.Fal.quod procedit in pꝛincipali.Secus in pꝛocu‑
ratoꝛe ſed do.Ant.Pau.de caſt.⁊ Mo.in l.filiuſf.ff.qui ſatiſ.cog.
Aduerte tamen ꝙ Are.in d.l.cũ non facile,loquitur in cauſa recõ
uen.in actoꝛe ſtante ſtat,ꝙ foꝛenſis teneatur fideiub.qꝛ ſi petatur
calumnioſe.debet reijci,vide ibi.vult tamen quod ſtante d.ſtatu‑
to non ſtetur iurat.cautioni foꝛenſ.niſi poſſid.immob.Et ſi ſtatu.
dicit aliquem non audiri niſi pꝛeſtita ſatiſ.an ſit dare remediũ qꝺ
non teneatur pꝛeſtari,vide Ro.conſi.xlvij.ad fi.incip.Floꝛentina
conſtitutio.Item latiſſime de materia iuratoꝛie cautionis in xiiij.
limitatio.ad regulam,que habetur ꝙ vbi quis nõ reperit fideiuſ‑
ſoꝛem,ſtetur cautioni iuratoꝛie,vide Iaſ.in l.j.ff.qui ſatiſ.co.⁊ ibi
etiam ponit quod in caſibus.in quib.remittitur ſatiſdatio,caueri
debet cum hypotheca bonoꝛum.Item an credatur ſimplici iura‑
mento alicuius,qui non reperiat fideiuſſoꝛẽ adeo ꝙ admittatur
ſua iuratoꝛia cautio.vide Iaſ.in auth.cui relictũ.C.de ind.vi.tol.
vbi aliqua alia ponit de iuratoꝛia cautione.Item adde ꝙ tales,⁊
ſimiles cautiones pꝛeſtande ſint ita demum ſi petantur,⁊ peti de
bent ante litem conteſtatam.Uide de vtroqꝫ late Iaſ.in l.vniuer‑
ſa.C.de pꝛeci.Imp.offer.Et de pꝛimo vide que habes ad Bar.in
l.de pupillo.§.qui pꝛocur.ff.de ope.no.nun.
c ALEX. ¶Excuſetur.De iſta q.vide Bal.hic ⁊ Bart.in l.eũ quẽ
temere.ff.de iud.⁊ Bar.in l.qui ſolutũ.§.etiam.ff.de le.ij.⁊ Bar.in
l.j.§.j.ff.ad Turp.⁊ Bar.in l.pꝛoperandũ.§.ſinautem alterutra.ī.
de iu.⁊ Ange.in aut.de iu.§.opoꝛt.facit qꝺ no.gl.in c.j.de elec.in
vj.⁊ vide Bal.in aut.ſed hodie.in pꝛin.ī.pꝛoxi.

LEX XXVIII.

a **NUlli licere.** [a]Iſta eſt bona lex.Si ad facien
dam diſtributionẽ inter paupe
res,⁊ captiuos,certus executoꝛ eſt a teſtatoꝛe deputa
tus,ſibi ius agendi,⁊ exequendi cõpetit,alias hoc fie‑
ri dꝫ per epiſcopum eius loci,vel per officialẽ vbi fit executio ta‑
lis per illum epiſcopũ vel officialẽ ſeu poteſtatẽ ſecularẽ, vt hic.⁊
l.hereditas.ff.de petit.here.circa fi.vnde teſtatoꝛ eſt,vel vbi moꝛi‑
tur ſi extranee nationis ſit de qua executione rationem reddere
debet.hoc dicit hec notabilis lex.

ADDITIO.

a ALEX. ¶Licere.De intellectu huius aut.vide Bar.⁊ doct.in
aut.hoc ampliꝰ.ī.de fidei.Quid ſi dati ſint plures executoꝛes in
teſtamẽto an vno moꝛtuo habeat locũ ius accreſcẽdi,vide Spec.
in ti.de inſtr.edi.§.nunc aliqua.ver.quid ſi ſint plures executoꝛes.
¶An aũt pꝛelati eccleſiarũ teneantur conficere inuentariũ,⁊ red
dere rõnem epiſcopo,Bal.dicit non reperiri iure cautũ.ſꝫ Paul.
de ca.dicit,qꝺ non fuit recoꝛdatus de l.ſi quis pꝛeſby.in fi.ſ.eod.⁊
no.in c.in literis.de pig.vbi habetur qꝺ bona ipſoꝛum ſunt hypo‑
thecata pꝛo mala adminiſtratione,ergo tenentur rationem red‑
dere,⁊ inuentarium conficere.⁊ de hoc dicit gl.in c.qualiter ⁊ quã
do.extra.de accuſ.in gl.que incipit,ſed qualiter.

LEX XXIX.

SI quenquam. Epiſcopus non dꝫ eligi per
pecuniam,ſed meritis, nec
ille,qui appetit,ſed qui dignitatẽ reſpuit.⁊ contra facien
tes,legitime puniuntur.

LEX XXX.

ORphanotrophos. Hoſpitalarij equi
parantur tutoꝛi‑
bus, ⁊ curatoꝛibus tam in bonis hoſpitalium quam in
bonis hoſpitantium, nec tenentur reddere rationem. Hoc dicit
tex.ibi,oꝛphanotrophos,ſcilicet oꝛphanoꝛum hoſpitalium, vt in
auth.de eccleſia.tit.§.fin.

LEX XXXI.

1 ☞Clerici non debent trahi ad cauſam extra pꝛouinciam, in qua
degunt.
2 Citatio quando poſſit fieri extra territoꝛium.
3 Succumbens quod teneatur ad omnes expenſas,quas quis fecit
propter defectum ſuccumbentis,vel pꝛopter illã litem, quaꝫ alias
facturus non eſſet.

1 **OMnes.** Not.quod clerici non debent trahi † ad cau
ſam extra pꝛuinciam,in qua degunt,vt hic
in pꝛin. ¶Secundo not.ex iſto §.ſi vero apparitoꝛ, quod
citatio verbalis poſſit fieri extra territoꝛium citantis.Et ita deter‑
minat Cyn.in quadam diſputatione quam fecit.Sed de hoc eſt ca
ſus in contrarium extra de re.iu. in c. paſtoꝛalis, in cle. Ad hanc
decretalem dicit Cy.non eſt dare reſponſum,ſed dicit,pertranſeat
2 cum alijs erroꝛib.canoniſtarum.Ego iſtam † q.tracto.in l.j.§.j.ff. de
req.re.⁊ dico ſic. ¶Quedam territoꝛia ſunt diſtincta, ſub vno ta‑
men domino ſunt omnia,vt Imperium Romanũ eſt diuiſum per
pꝛeſidatus,tunc vnus Pꝛeſes poteſt citare in pꝛouincia alterius,
que tamen eſt ſub eodẽ domino,ita loquitur hic. Quedã ſunt ter‑
ritoꝛia,que ſunt ſeparata,nec tamen ſub eodem domino,vt territo
ria Imperij,⁊ pape,⁊ tunc non poteſt fieri citatio de vno territo‑
rio ad aliud.Ita ſuſtineo illam decre. ¶Ultimo not.ex hac l.in fi.
3 quas expẽſas quis debet reficere ſeu recipere.Certe † omnes,quas
fecit quis pꝛopter defectũ aduerſarij,vel pꝛopter illam litẽ,quam
alias facturus non eſſet.Ita dicit tex.ibi ipſoꝛum vitio,⁊c.vidiſtis
in l.non ignoꝛet.ī.de fru.⁊ lit.expen.Super iſta lege habetis mul‑
tas aut.pꝛimo aut.cauſa,⁊c.

AVTHENT.

CAuſa que fit. Iſta aut.corrigit legem.C.
in monacho. Ad declara‑
tionem gl.habemus tractare,Pꝛimo contra quem de‑
bet dari libellus,quando agitur contra monachũ.Se‑
cundo,quis debet agitare iudicium,⁊ in hoc veniret examinandũ,
quis iurabit de calumnia.Tertio contra quem debet ferri ſenten‑
tia.Quarto,contra quem fiet executio.Et omnia iſta tangit gloſſ.
iſta hic,⁊ vide plene extra de ſtatu mona.⁊c.

AVTHENT.

CLericus. Iſtud eſt hodie coꝛrectum indiſtincte.
Clericus non poſſet coꝛam iudice ſecu
lari cõueniri.ideo ſequitur aut.ſtatuimus.in qua gl. querit
que ſint ciuilia crimina,⁊ que eccleſiaſtica.Dic,vt in ea habetis.⁊c.

AVTHENT.

STatuimus. Querit gloſſ.que ſunt crimina ciui‑
lia , ⁊ que eccleſiaſtica , ⁊ dic vt
gloſſ. ⁊ bene.

LEX XXXII.

1 ☞Clerici ſunt in poteſtate parentum.
2 Clerici ſeculares de fructibus ſue pꝛebẽde poſſunt dare cui volũt.

SAcroſancte. Clerici licet ſint in poteſtate pa
tris, de omnibus tamen que
clericatus ratione lucrantur tanquam de quaſi caſtrenſi‑
1 bus poſſunt diſponere.h.d.⁊ eſt not.lex multum. ¶ † Et not.quod
2 clerici ſunt in poteſtate parentum de iure ciuili. ¶ † Secundo no‑
a ta[a],quod clerici de fructibus ſue pꝛebẽde poſſunt dare cui volunt
quod intellige de clericis ſecularibus ſecus in monachis, quia illi
acquirunt monaſterio.

ADDITIO.

a ¶Secundo not. vide gloſſ.in c.pꝛeſenti.⁊ que ibi addidi, de offic.
oꝛd.in vj.Et Iaſ.in l.filie licet.ī.de collat.vbi idem dicit in queſitis
a patre ⁊ aliunde quam ratione ſue pꝛebende. Iaſ. in l. fin. C. qui
teſta. fa. poſſ.

AVTHENT.

LIcentiam. Iſta eſt bona authent.ſequitur aut.
pꝛeſbiteros.Bart.

LEX XXXIII.

a **OMnia.** [a]Not.quod res hoſpitalium gaudent eo
iure,quo res eccleſiarum. Tene mẽti. ⁊
iſta lex confirmat omnia pꝛiuilegia conceſſa eccleſijs ⁊
clericis.

ADDITIO.

a POMA. ¶Omnia.Et ideo non poſſunt alienari ſine cauſa,ſicut
nec bona eccleſie,vt per Pan.in c.nulli.de reb.eccle.nõ alie.Pet.de
Anch.in cle.diſpendioſam.de iud.Uide Alex.conſi.ix.in ij.vol.inc.
in Chꝛiſti,⁊c.viſis dicto themate.⁊ Panoꝛ.conſi.xiiij.eo.vol.⁊ conſi.
ccij.eo.vol.⁊ plene Fel.in c.j.diſt.iiij.⁊ ſe.de pꝛeſcrip.⁊ Ant.de Bu.
conſi.xlj.⁊ vide Bar.⁊ quod ibi poſui in l.cõſtitutum.ff.de teſt.mil.
⁊ Pan.in c.cum ſit generale.in iiij.not.de foꝛ.compe.⁊ adde vnum,
quod alias obtinuit Baſiguana,quod diſpoſitio c.pꝛohibemus.

extra de cenſi. habet etiam locum in hoſpitali quod ſic ipſe dedu-
cit, nam impoſitio cenſus, de qua ibi, eſt quedam alienatio, vt per
Panor. in c. preterea. in primo not. ⁊ in c. ſignificauit. in j. ⁊ iij. not. ⁊
in c. grauis. in fi. de cenſi. habet etiam locum in hoſpitali. ſed hoſpi
tale nõ poteſt alienare ſine cauſa, ſicut nec eccleſia. vt per Pan. in
c. nulli. de re. eccle. non alie. igitur. ⁊c. vide glo. ⁊ ibi Anch. in cle. di-
ſpendioſam. de iudi. ⁊ addi. ad Anna. conſi. xxxix. ⁊ Alex. cxx. volu.
j. ⁊ Panor. in c. pro illorum. extra de preben. ⁊ Barb. in ca. nulli. de
re. eccleſi. non alie. Gem. in c. j. de eo qui mit. in poſ. lib. vj. Alex. cõſ.
iiij. vol. j. ⁊ Capr. liiij. ⁊ Alexan. ix. volu. ij. Pano. ⁊ ibi addi. in c. ij. de
conſue. ⁊ Rom. ccccvij. vbi loquitur in materia reſtitutionis in in-
teg. ⁊ ccccxl. vbi dicit quod ſeruiens eccleſie, ⁊c. c. cum ſerui. de pre
bend. ita ⁊ hoſpitali. vnde etiam non ab re, Paul. de Caſtr. conſil.
ccxcix. ⁊ Barb. xv. vol. iij.
P. PAV. P. ¶ Vide Bertach. in verbo Hoſpitali. vbi ſcripſi. Et
quid in locis alijs pijs.

LEX XXXVII.

1 ☞ Inſtitutio facta de captiuis, ſeu pauperibus valet.
2 Epiſcopus, quãdo ſunt inſtituti pauperes, vel captiui poteſt ven-
dere mobilia, vel immobilia ⁊ arbitrio ſuo diſtribuere.
3 Executor legitimus, ſiue teſtamentarius, habet actiones heredi-
tarias.
4 Executor teſtamentarius, quando pauperes ſunt inſtituti habe-
tur loco heredis.
6 Legitima filiorum propter relicta ad pias cauſas non minuitur.

SI quis ad declinandam. ¶ Si inſti-
a tuantur captiui, vel pauperes, [a] valet inſtitutio, ⁊ Epiſco-
pus actiones hereditarias intentabit. ⁊ inter captiuos diſtribuet,
⁊ etiam inter pauperes hoc modo, vt det illi hoſpitali quod ſolũ
eſt in ciuitate, ⁊ ſi ſunt plura, det pauperiori. hoc dicit, ⁊ eſt vna bo
1 na ⁊ no. lex. ¶ † No. quod valet inſtitutio facta de captiuis ſeu pau
peribus. ¶ Secundo nota quod quãdo ſunt inſtituti captiui, ſeu
pauperes, permittitur venditio mobilium, ſeu ſe mouentium, non
tamen immobilium, ſed debent diſtribui ⁊ cõuerti in commodum
pauperum per annuos redditus quod hodie videtur correctum,
vt ſtatim dicemus. Item quando inſtituuntur pauperes debet da
ri illi hoſpitali quod eſt in ciuitate, vel ſi ſunt plura datur paupe-
b riori. ¶ Contra hoc videtur in auth. de eccle. titu. [b] §. ſi quis autem
pro redemptione, vbi committitur hoc indiſtincte arbitrio Epi-
ſcopi. Dicunt quidam, quod Lex iſta reſtringit §. illum. Alij dicũt
2 † quod hec corrigitur, vt indiſtincte ſit arbiter Epiſcopus, ⁊ ſecun-
dum hoc poterit diſtribuere inter pauperes quoſlibet, ⁊ non at-
tento quod ſit in ciuitate vnum hoſpitale, vel plura. Et iſte opin.
tanguntur per gl. in l. contraria. ⁊ hanc vltimam tenent epiſcopi de
conſuetudine, ⁊ ſic iſta lex hodie in hoc eſt correcta. Miror quod
nec gl. nec doct. faciunt mentionem hic de hoc. ¶ Item no. ꝙ epi-
c ſcopus intentat [c] actiones hereditarias, ſicut heres. † Et ſic videtur
3 quod executor legitimus intentat actiones hereditatis ſicut he-
4 res. Idem dico de executore dato a teſtatore, qui prefertur. Epi-
d ſcopo, vt l. nulli. ℥. eo. Unde iſti executores † quando pauperes ſunt
e inſtituti vel hereditas eſt relicta ad aliquem pium locum loco he-
5 redum [d] habentur. De hoc per Inno. extra de teſt. c. cum tibi Te-
f tigi in l. centurio. [e] ff. de vulg. ⁊ pupill. ¶ † Item not. in hac l. quod
6 paupertas prodeſt. ¶ Not. etiam in hac l. cum glo. ſua [f] ꝙ propter
g † relicta ad pias cauſas cauſas nõ debet minui legitima filiorũ. [g]

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Pauperes. Et quando relinquitur pauperibus, an
intelligatur de fratribus minoribus, an vero de monialibus, vide
quod habetur per Moder. in c. nimis graue. de exceſ. prela.
b ALEX. ¶ De eccleſiaſticis titu. Sequitur etiam Bal. hic fallit
niſi teſtator poſuiſſet electionem, ſecundum voluntatẽ alicuius ſe-
cundum Ray. ⁊ Imol. in l. captatorie. de leg. j. ⁊ ibi an poſſint eligi
mendicantes.
c ALEX. ¶ Epiſcopus intentat. Vide de hac materia late per
Spec. in titul. de inſtru. edit. in §. nunc vero aliqua. verſi. ⁊ ſcias.
d P. PAV. P. ¶ Loco heredum. Et ideo tenentur de dolo ⁊ culpa.
Bal. ⁊ Imo. in l. cum res. §. culpa. de le. j. vide Moder. in §. ex ma-
leficio. in glo. in ver. eos. Inſtit. de actionibus. poſt Io. Fab. ibi qui
exemplificat in pena illius §. quando aliquid eſt relictum pijs lo-
cis. Vide Bar. in l. hereditas. la. ij. de here. inſtit.
e ALEX. ¶ In l. centurio. Et vide Bart. in l. j. ℥. titu. j.
f POMA. ¶ Cum gl. ſua. Vide Bal. in c. in preſentia. ⁊ Alex. conſi.
xxxij. in iij. vol. in l. pactum quod dotali. j. de pact. ⁊ Felin. in cap. in
preſentia. in ver. iiij. quero. de prob. ⁊ Bar. conſi. xxxij. ⁊ Barb. cõſi.
xij. vol. j. ⁊ conſi. xxix. eo. vol. ⁊ conſi. xxxij. eo. vol. ⁊ ſeq. ⁊ conſi. xxxij. ⁊
conſi. xcix. eo. vol. ⁊ aliquid in ſimili conſil. lv. vol. ij. ⁊ gl. ⁊ ibi doct. in
l. j. §. ad municipium. ff. ad legem fal. ⁊ Aret. conſi. xij. ⁊ Cepo. xix. ⁊
xxij. ad finem. ⁊ xxviij. circa finem. ⁊ lxvj. ⁊ lxxxv. vbi idem dicit in le-
gitima parentum, ⁊ vide Barb. conſ. xxxix. vol. iij. vbi dicit, quod in
interpretanda mente teſtatoris eſt capienda ſemper coniectura,
quod voluerit preferre filios pie cauſe.
g P. PAV. P. ¶ Legitima filiorum. Circa hoc, quam menſuram de
beat ſeruare, cum habeat filios in faciendo eleemoſynas. vide Ro.
in conſi. ccclxiiij. Vide Comen. cõſi. lvj. Tollitur tamen Trebellia-
nica, vt ibi per eum, ⁊ per Bart. in l. Marcellus. in princ. ad Treb.

AVTHENT.

1 ☞ Legata facta pro redemptione captiuorum valent, licet here-
ditas non adeatur.
2 Pro redimendo captiuum, quis poteſt de bonis captiui alienare.
3 Fideiuſſor poteſt ſatiſfacere creditori de bonis rei principalis.

1 **SI captiui.** Nota hic caſum in quo † valent lega
ta, licet ex teſtamento non adeatur
hereditas. Dixi tibi in l. eam quam. j. de fideic. ⁊ ibi addidi
2 hunc caſum ſecundum Odoff. ¶ Item not. caſum, in quo † quis
poteſt contrahere ſuper rebus alterius pro redimendo eum, Fa-
a cit quod fideiuſſor poſſit ſatiſfacere creditori [a] de bonis rei † princi-
3 palis, vt l. ſi procurator. §. ignorantes. ff. mand. facit. j. vbi de crimi.
agi oportet. authen. quã in prouincia. Dixi tibi in l. eadem. §. Ca-
to. ff. de verbo. obli.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Satiſfacere creditori. Fideiuſſor poteſt ſatiſfacere cre
ditori de bonis rei principalis. Sed ſi fideiuſſor eſt captus vel da-
ta eſt tenuta in bonis eius, ad quid agit contra debitorem? vide
Bald. in l. ij. C. de ſenten. que ſine cer. quanti. ADDE quod Paul.
de Caſt. dicit, ſe putare per iſtum text. ibi, eadem met pena, quod ſi
pater inſtituit filium. ⁊ ſi deceſſerit ſine liberis. vult bona eſſe ſub-
iecta reſtitutio, quod ſi filius ſine ſui culpa carceratur, quod bona
poterunt vendi in totum ⁊ in partem, vt exeat carceres, quia pa-
ter viuens id faceret.

LEX XXXVIII.

1 ☞ Teſtamenta filiorumfam. quando retractentur per querelam.
remiſſiue.

CUm lege. Teſtamenta clericorum facta ſuper
bonis eorum tanquam caſtrenſi pecu
lio querele inofficioſi non ſubiacent. h. d. ¶ Opp. in auth.
vt cum de app. cog. §. ſancimus. vbi teſtamenta filiorumfam. ſubia-
1 cent retractationi. Dicunt quidam † quod iſta iura hodie corri-
guntur. Ita habetis not. in authen. in teſtamento. j. ad tertul. Alij
dicunt, quod non retractãtur per querelam, ſed per condictionem
ex l. iſta. Ita not. ℥. eo. auth. preſbyteros. quam quidam legunt ſu-
per iſta l. Dicam tibi in authen. ex cauſa. j. de lib. prete.

LEX XXXIX.

SI quis in conſcribendo. Licitũ eſt vni-
cuique renunciare iuri ſuo. h. d. De hoc videbis. in l. ſi quis
in conſcribendo. j. de pact.

LEX XL.

a **GEneraliter.** [a] Omnes religioſi ⁊ clerici in
b ſacris ordinibus [b] conſtituti
habent immunitatem a tutela vel cura, niſi ſint vagan
tes, ⁊ a diuinis miniſterijs deſides. h. d. No. tex. ibi, cum
1 propter hoc ipſum. Et ſic no. † quod ceſſante cauſa ceſſat effectus.
De quo in l. ij. §. fi. cum l. ſeq. ff. de dona. ⁊ ibi per. Dy. ⁊ ibi plenius
dixi. ⁊ Cy. pon. hic multa bona. vide eum.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Generaliter. Quomodo intelligatur iſtud quod
hic dicitur in gl. qui vult Deum inſtituere, ⁊ filium exheredare ⁊c.
vide do. Ant. de But. in conſil. xxv. quia intelligitur ſolum quo ad
legitimam. vide latiſſime Barba. in repe. l. cum acutiſſimi. C. de fi-
deicom. De illo dicto Auguſtini quomodo intelligatur, ⁊ quan-
do monaſterium loco filij habeatur, vide etiam ad Bar. in auth. ſi
qua mulier. ℥. de ſacroſ. eccle. Canoniſt. in cap. in preſentia. extra de
probatio. Item quod excepta legitima magis priuilegiata ſit pia
cauſa quam filij, vide do. Franciſc. conſil. xij. qui etiam ita intelligit
illud dictum Auguſtini. Et vide Alex. in l. pactum quod dotali. C.
de pact. vbi late tangit. ⁊ in conſi. ccviij. inci. viſo. tex. vide late Feli.
in c. in preſentia. extra de prob. vide Moder. in l. j. C. de ſac. ſan. ecc.
ſuper gl. j. ⁊ in auth. ſi qua mulier. eo. tit. omnino Alex. conſi. ccccliz.
b ALEX. ¶ Sacris ordinibus, Vide Bart. in l. legitimos. §. fin. de
leg. tuto.

AVTHENT.

1 ☞ Dictio confeſtim, intelligitur intra quatuor menſes.
2 Mater ſi non petit tutorem filio intra quatuor menſes, videtur in
mora.
3 Cautela, vt teſtes, q inuiti deponere non tenẽtur, dicant deponere.

a **PResbyteros.** [a] No. iſtum tex. ad illud ꝙ di-
citur in l. ij. §. confeſtim. ff. ad
Tertu. vbi dicitur quod mater debet petere tutorem filio
1 confeſtim. Qualiter intelligatur cõfeſtim? Certe hic videtur † quod

intra quatuor menſes.Ego dixi tibi multa.ꝛ ibi allegaui hãc auth.
ꝛ tene menti ad id quod dixi in auth.matri ꝛ auie.ĩ.quãdo mu.tut.
offic.fun.poteſt.quod ſi mater eſt in mora petendi tutorẽ filio,con-
2 ſanguinei poſſunt petere poſt modicum tempus.†Et quando dici-
tur eſſe in mora,hic eſt tex.in arg.quod per quatuor mẽſes dicatur
eſſe in mora.¶Tertio nota hũc tex.bene. Vos ſcitis quod quidã
ſunt,qui admittuntur in teſtes volentes, non inuiti,vt l.iii.§. lege
3 Iulia.ff.de teſti. Unde cũ tales producuntur,facias†ſcribi in actis
b quod volentes teſtificantur ꝛ deponunt, alias preſumerẽtur[b] de-
ponere inuiti.Text⁹ eſt hic.ꝛ iſta fuit allegatio Bartolutij de Ca-
pua,qui factus fuit magnus Comes,vt Cy.hic refert, ꝛ ego de fa-
cto obſeruaui in ciuitate Piſarum.

ADDITIONES.

b P.PAV.P. ¶Preſbyteros. Circa iſtã materiã quod preſbyteri ſacerdotes non poſſunt eſſe tutores,vide Franciſ.de Aret.cõſi.xx. verſi.circa ſecundum. Bart.in cõſi.cxliiii.inci. Pau.filius Sualterij,Bart.in l.legitimos.§.fi.ff.de legi.tuto. Quid autem ſi tutor ſit clericus,a quo iudice decernatur an a ſeculari, an ab eccleſiaſtico, an ab vtroq; ſimul,vide Bal.in l.generaliter.ad fin.ſ.eo.vide Decium conſi.xvi.ad fin.

b ALEX.¶Preſumerentur. Contrariũ tenet hic Bal. vide eũ. ꝛ alle.tex.in l.iii.ĩ.de offic.ciui.iu.ꝙ not.ad intellectum eorũ que habentur in l.poſt legatum.§.his vero.de his quibus vt indig.

LEX XLI.

2 ☞ Poſſeſſio in caſu huius legis transfertur abſque traditione.
3 Auxilium etiam poſt actum dicitur preſtari.

a **Raptores.** [a]Nota tex.in ver.ſinautem,ibi, poſt
legitimas penas,ꝛ iuri cognitas p-
1 bationes.Ex quo habes quod ſi aliquis fugit† ꝛ eſt ca-
ptũs,ppter illam fugã nõ habetur pro cõfeſſo. Tex.eſt
hic.De hoc dixi in l.lege Corn.ff.ad Syllan.Dicã forte in l.rapto-
res.ĩ.de raptu virgi.vbi eſt idem tex.¶Itẽ not.tex.in ver.ſinautem
2 diaconiſſa.ibi,plenã poſſeſſionem.ex quo not.†quod in iſto caſu[b]
b trãſfertur poſſeſſio ipſo iure,[c]ſine traditione,ꝛ ſine alicuius facto,
c ꝙ non reperies alibi,niſi in caſu iſto.¶Item not.textũ in verſ.pe-
3 nas.ibi.ceteros autẽ omnes. Ex quo habes† quod aliquis preſtat
auxiliũ poſt actũ.Nã de eo,qui preſtat auxilia in ipſo actu, dicitur
ſ.quaſi in prin.huius l.ꝛ ſic quandoque datur auxilium ante actũ,
quandoque in ipſo actu,quandoque poſt actum,ꝛc.

ADDITIONES.

a P.PAV.P.¶Raptores.quomodo autem cõmittatur iſte raptus vide que ſcripſi in l.vnica.C.de raptu virg.

b ALEX ¶In iſto caſu.alios caſus vide per gl.in l.iii.de acquiren.poſſ.ꝛ Bal.in l.traditioni.C.de pac.Qualiter autẽ acquiratur ipſa poſſeſſio,vide Bal.in l.i.in prin.de acquir.poſ.Et ad hoc adde que not.Bar.poſt gl.ꝛ que ibi dixi in l.fi.ad fi.ſ.tit.i. vide que dixi poſt Bar.in l.ſi finita.de damno infecto.in fin.poſt Bar.in l.i.circa diffinitionẽ poſſeſſionis corporalis.de acqui.poſ. Adde ſecundũ Pau.de Caſt.quod raptor contrahens cum rapta cum† cõſenſu parentum euitat penam legalem.de quo vide Bar.conſi.lxxii.

c P.PAV P.¶Ipſo iure.Et ſic poteſt lex poſſeſſionem† trãſferre ſine traditione aliqua ad quod vide concordãtias multas per Ia.in l.i.C.commu.de leg.Barb.in c.per tuas.ad finem extra de do.

LEX XLII.

1 ☞ Mors ciuilis ꝛ naturalis equiparantur.

a **Deo nobis.** [a]Per introitũ religionis ſoluun-
b tur ſpõſalia[b] ſine pena arrharũ.
Itẽ ingreſſus religionis equiparatur morti,ꝛ pacta de
1 lucrando in caſum mortis,in illum caſum vẽdicant ſibi
c locu.h.d.not.l.Not.quod mors† ciuilis ꝛ naturalis equiparãtur.[c]

ADDITIONES.

a P.PAV.P.¶Deo nobis.Circa queſtionem quam proponit glo. hic, An per ingreſſum religionis purgetur vitium ingratitudinis preceden. Adde tex.quod ſic.xix.q. vlti.c. non liceat. quem allega. Ro.ſingulari.cccc.xc.incip.per gl.in l.Deo nobis. Item quomodo ꝛ qualiter per ingreſſum religionis patria poteſtas tollatur, vide Iaſ.de quo ſcripſi ad Bar.ſ.in aut.ſed epiſcopalis dignitas.ſ.eo. Item dum tex.dicit quod pacta de lucranda dote,vendicãt ſibi locũ,adde idem eſſe ſtante ſtatuto quod maritus lucretur dotẽ mortua vxore,quia ipſa ingrediente monaſteriũ lucrabitur, ſecundum Bal.ꝛ Pau.de Ca.hic.vide Iaſ.in l.ſi diſceſſerit.ff. qui ſatiſd. cog. Vide etiam circa intellectum huius legis Alex.in l.ſi cum dotem. in prin.ff.ſolut.matrimo.

b ALEX.¶Soluuntur ſponſalia.ꝛ dicit Bal.in l.iubemus.§.ſane.ſ.eo.quod ſi mulier non contradicit viro ingredienti, videtur conſentire. et ibi de ſponſo ingreſſo monaſterium†, an poſſit repeti, ꝛ quomodo vide per Bal.Ex oppoſito,ꝛ ad intellectum huius l.ꝛ que dicuntur an ſint vera, vide Imol.poſt gloſ.in l. ſi cum dotem.in princ.ſol.matrimo.

c POMA.¶Equiparantur.Vide Alex.in conſi.cxxxix.in ii.volu.ꝛ an in generalibus ingrediens monaſterium amittat vſumfru.vide Pan.in c.cum contingat.de pigno.ꝛ vide ad hanc l.Fel.in rubr.de ſponſa.ꝛ vide Alex.conſi.cxxi.vol.ii.vbi dicit quod ingrediens monaſterium efficitur legitimus.

§.Hoc etiam. Religioſi ex teſtamento ꝛ ab inteſtato parentibus ꝛ agnatis atq; cogna. ſuccedunt ac ſi etiam eſſent ſeculares.hoc dicit.

§.His ita. Iudei, heretici, vel pagani chriſtianos ſeruos habere non poſſunt,pena hac l.ſtatu.h.d.Et habetis rub.ĩ.ne iudei mancip.Chri.

De epiſcopali audientia. Rubr. VII.

LEX I.

Negotiatores. No.ex hac l.quod quis co-
1 gitur vendere, † ꝛ in ven-
a dendo modum ſtatuere.[a] Habetis etiam in l.annonam.
ff.ad l.Iul.de anno.

ADDITIO.

a ALEX.¶Modum ſtatuere.Vide l.i.§.cura.ff.de offi.prefec.vrb.

LEX II.

Si clericus. Ille,qui ante diffinitiuã ſententiam appe.cauſa fruſtãdi iudicium,mulctabitur, hoc dicit. ¶Not. quod ante
1 ſententiam diffinitiuam non† licet appel. Habuiſtis
in l.pe.quo appel.non re.ꝛc.

LEX III.

a **Nemo.** [a]Circa iſtam legẽ queritur vtrum iſta
lex debeat intelligi quod captiui ex to
to dimittantur,an vero extra carcerẽ ponãtur, vt de
aere habeant.Reſpon.quod debet intelligi quod ex
toto dimittantur,quia fauorabilius eſt extrahi , ꝛc.
ſed conſuetudo interpretata eſt contra. ¶Ultimo
1 no.quod ſi ſtatutum eſt in ciuitate,†quod qui reperitur in carcere
b pro maleficio in die Veneris ſancti, debeat excarcerari, [b] modo
quidã fuit carceratus,ꝛ ſemel excarceratus eſt,certe nõ debet ite-
c rum ex eadem cauſa excarcerari.[c]Caſus eſt hic in fi.Tene menti.

ADDITIONES.

a ALEX.¶Nemo.Et adde id quod hic habes ꝙ frequentia criminis grauat delictum,vide que habes in c.i.de cleri.percuſ.

b ALEX.¶Debeat excarcerari.Et no.quod iſtud ſtatutũ nõ porrigitur ad eũ,qui erat carceratus pro crimine falſi.Caſus eſt ibi , ꝛ ad hoc ponderauit Bar.in l.Lucius.in fi.ff.ad Turpil.ſequi? Ro. in §.de viro.in ver,iſtam fallẽ.Itẽ facit gl.no.in l.lege Cor.§.preterea.in ver.ex vinculis.ff.ad Sylanianũ.ꝛ quod no. Bar.in l.licitati. §.quod illicite.ff.de pu.in prin.opp.Sed quid ſi ſtat ſtatutũ quod carceratus per quinquennium debeat offeri in feſto ſancti Herculani,ꝛ nullus reperiatur ſtetiſſe per quinquennium.dixi poſt Bar. in l.iii.§.Pretor.ff.de dam.infect.

c POMA.¶Et ſemel excarceratus eſt. Vide Barb.cõſi.xlvii.vol. i.ꝛ xxiii.conſi.xliii.eo.vol.ꝛ conſi.xi.vo.ii.ꝛ conſi.xviii.eo.vo.ii.ꝛ in c. ſi qũ.ꝛ in c.ſuper literis.de reſcr.ꝛ Iaſ.in l.nec damnoſa.ĩ. de preci. imp.offe.ꝛ vide gl.ꝛ ibi doc.in c.hoc veſtre.xi.diſtin.vbi dicit,ꝙ reiterans crimen leue poteſt deponi.ꝛ Feli.in c.at ſi clerici.§.de adul. de iudic.ꝛ Barb.conſi.xi.vol.i.ꝛ vide pulchre ad iſtum tex.per Panor.in cap.Cumana.de elec.

LEX VII.

Addictos Iſtam legem habes ĩ.de appell.Dic vt in ea.vt ibi.

LEX VIII.

a **Si qui ex conſenſu.** [a] Bona lex eſt. Cyn. in hac lege tractat totam materiam prorogationis iuriſdictionis, de qua habuiſtis tactum in l.i.ff.de iuriſdictio.omn.iud. ꝛ plenius.ff.de iudic.l.i.

ADDITIO.

a ALEX.¶Siqui ex conſenſu.Et quia iſte text.eſt notab.ideo vide que dixi poſt Bar.in l.ſepe.ff.de re iudic.¶Adde quod Paul. de Caſtr. dicit notari hic quod qui occidit, occidatur etiamſi ſtatutum hoc non diceret.quod debet intelligi doloſe. ꝛ ita dicit plures iuuaſſe.Tu adde Bald.conſi.cccxlviii.iii.lib.

LEX IX.

Epiſcopale. Iſta eſt bona lex multum not. ꝙ
licet aliqui litigent coram aliquo
a prorogando iuriſdictionem,[a]de ſententia lata ab illo iudi
ce iudicatur ſicut de ſententia, quam dat ex vigore proprie iuriſ-
b dictionis,vt ſi ab eo alias appellari non poſſet, nec modo poſſit.
1 Non†ergo habet ſimilitudinem iuriſdictionis[b] iudicis eorum, qui
pro-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN